

Læselysten

Allerød Bibliotek stillede i marts måned 2006 mig nogle spørgsmål i anledning af deres læselystkampagne. Jeg svarede og svaret blev bragt på deres hjemmeside og i Allerød Nyt. Men i avisen skete der det, at en layout-fejl fik et billede til at glide ind over teksten, så kun halvdelen kunne læses! Og på hjemmesiden er filen slettet så vidt jeg kan se. Derfor denne reprise!

Spørgsmål afslører forventningerne til svaret. Ved synet af ens bogreoler og bogkasser: Har du læst alle de bøger? Underforstået: Man begynder fra en ende af. Hvad er højest: Et tordenskrald eller Runde Tårn? Eller beskrivelsen: Der spørges i øst og svares i vest. Eller folk spørger venligt til helbredet - men har næppe tid til at høre det mangefacetterede eksistensfilosofiske svar. Derfor viger de fleste udenom en så skamløs besvarelse. Måske virker det følgende lige så skamløst, så kan man jo nøjes med short version:

1. Hvad jeg læser i øjeblikket?

"Koran-Kommentaren" af Rolf Slot Henriksen.

2. Hvad der har været den største læseoplevelse det seneste år?

Robert Eisenman: James, the brother of Jesus.

3. Hvilken bog der har betydet mest for mig?

ABC'en.

4. Hvad ville du ønske, du havde læst?

"*Je regret rien*", altså jeg fortryder ikke min læsning hidindtil.

5. Hvad det næste er jeg vil læse?

Desværre noget på finsk.

Her kommer det mere udførlige svar:

1. Hvad jeg læser i øjeblikket? Spørgsmålet er stillet ud fra en lineær opfattelse af læsningsprocessen, som jeg ikke lever op til. Jeg læser for det meste og begynder og slutter samvittighedsløst hvor det passer mig eller hvor jeg mener, teksten og tiden berettiger det. Men lad os nu sige, at jeg pt læser: "Koran-Kommentaren" af Rolf Slot Henriksen, som jeg har købt på bogudsalget. Bogudsalget starter ellers tit i den uge, jeg har fødselsdag, eller ligefrem på selve

min fødselsdag, hvilket af mine omgivelser opfattes ret sigende. At læse i Koranen har været tæt på som at læse i Mormons Bog eller mediumistiske digte af den afdøde Grundtvig: Formen ligner men jeg kan ikke få indholdet med. Allerede fra den første halvdel af Koran-Kommentaren har jeg fået en anden indgang til Koranen, ved at kunne se den i dens historiske sammenhæng, især dens afhængighed af Biblen. Dette er næppe at komme en muslims opfattelse af Koranen nærmere, lad os nu se.

Jeg kunne også have valgt at svare Jørgen Johansen: Handel og vandel "En kulturhistorisk rejse mellem byer, borgere og billeder i Flandern og Nederlandene", som jeg netop har lagt fra mig. Den tog jeg op som projekt i efteråret, at have med på hospitalet, men nåede meget lidt, tiden gik med andet. Samtidig med at det er en faktaspækket bog er det en personlig beretning, som understøttes af mine egne oplevelser og interesser, et par besøg i Amsterdam og interessen for billeder. Så læsningen har aktiveret en hylde bøger med opslag og genkendelser. Lejede filmen om Vermeers billede "Pige med perleøring", frit efter romanen, skønt jeg har haft noget mod at læse bogen. Har faktisk set maleriet to gange, den ene gang mens det var under restaurering, anden gang sammen med tusinde andre til den store Vermeer udstilling i Haag. Lagde en gang en hel serie med Vermeer gengivelser op på gulvet på biblioteket i Randers og indså, at jeg jo ikke dermed havde set billedet. Malerkunsten overtrumfer her bogen.

Jeg burde måske være standset ved digteren Göran Sonnevis Oceanen, som fik Nordisk Råds Kulturpris. Jeg har "læst den", men det betyder jo bare "er begyndt", så kompleks den er, så meget samtid, så meget erindring, den vækker.

2. Hvad der har været den største læseoplevelse det seneste år?

Jeg vil gerne være ærlig, men jeg tror ikke, at jeg er det bevidst i dag. Jeg synes godt, jeg tør nævne en bog om apostlen Jakob, bror til Jesus. Robert Eisenman: James, the brother of Jesus. F.eks. kan jeg være i tvivl om, hvorvidt jeg virkelig når gennem denne mopedreng af en bog på over 1000 sider. Men den har givet mig en ny vinkel på at læse Det nye Testamente. Jeg har aldrig læst Biblen som historisk faktabog, men Eisenmans forsøg på at forklare, hvordan den version af NT, vi kender, er kommet til verden som en bevidst tilrettelæggelse med undertrykkelse af andre opfattelser af fakta er spændende. Om hans konklusioner i sin helhed holder er her ikke afgørende for mig. Han sår tvivl om så mange punkter, man selv kan afprøve rigtigheden af ved at selv at slå op i Biblen, at jeg siger til mig selv, at jeg må denne skærsild af mange sider igennem!

3. Hvilken bog der har betydet mest for mig? Interessant spørgsmål at få stillet. Enten må jeg svare Biblen eller også den ABC som fulgtes af Svanebogen. Begge dele er jo forudsætningen

for al den læsning som følger efter. Fordi Biblen rummer så meget, fortælling, digtning, filosofi, men det er jo ikke den enkelte bog som rager op, som om den kan stå alene. Spørgsmålet minder om det berømte og gentagne mantra: Hvilken bog ville du tage med dig til den øde ø, hvis du kun måtte få en med. Jeg vil nødigt skulle vælge, hellere tager jeg hele Helligåndshuset med, med en gang hollandsk auktion, så skulle jeg nok klare mig.

4. Hvad ville du ønske, du havde læst? Det lyder, som om man ønskede læsningen af den bog var et overstået kapitel, som man siger. Der er mange bøger, jeg ønsker at læse, håber at komme i nærheden af, håber at opdage skønt jeg endnu ikke kender dem. Jeg ved de er derude, eller en halv meter fra, hvor jeg sidder og skriver.

5. Hvad det næste er jeg vil læse? Om lidt går jeg ind i Outlook og ser min post, hvor jeg helt sikkert finder adskilligt jeg ikke vil læse, bønskrifter fra afrikanske ambassadør børn eller tilbud om viagra og hvad ved jeg. Men måske også link til læsning, ideer til læsning af bøger, jeg allerede har men ikke helt havde fattet betydningen af at læse netop i dag. I skolen og på universitet er der pligtlæsning, og det kan der også være i jobsammenhæng. Så roterer jeg rundt om mig selv for at finde den indgang der gør, at læsningen også giver resultat, tankevirksomhed. Mekanisk læsning preller af på mig, som vand på en gås. Egentlig behøver jeg ikke gøre mig tanker om det næste. Som man ser af ovenstående, behøver jeg bare koncentrere mig, om det jeg er i gang med! Men måske bliver det de sidste 14 dages aviser til en gang gennemkling, opsamling af ting, der skal gemmes, eller som undgik ens blik på dagen.

Jo - det næste jeg gerne vil læse, har jeg - men jeg kan ikke læse det! Jeg troede, det var på svensk. Det var titlen skønt indholdet var på finsk. På hollandsk fægtede jeg mig rimeligt igennem en artikel om Vermeers billede af den lille gade. Overfor finsk giver jeg op. Artiklen fortæller om den finske medaljør Gerda Qvist (1883-1957), som udformede den medalje, Finland gav de danske plejeforældre til finnebørn, og som i dag kan ses i stort format på en mindesten i Churchill parken ud til Esplanaden i København. Jeg vil vide noget mere om hende, vil skrive om den medalje til Politikens rubrik 'Dag til Dag' - så måske følger der en fortsættelse!

Som man ser - jeg er læselysten.

Per-Olof Johansson

ps om Gerda Qvist fik jeg aldrig skrevet, men på nettet lidt om medaljen <http://perolofdk.blogspot.com/2006/12/finsk-medalje-benignitatis-humanae.html>